

Designbeurzenoverzicht

Samenstelling Peter van Kester

Salone del Mobile, Milaan

De Salone di Mobile (530.000 m²) vindt plaats in april en is de belangrijkste internationale meubelbeurs ter wereld. Dit jaar exposeerden 2500 bedrijven uit 150 landen en Milaan 313.385 bezoekers. Sinds de eerste editie in 1961 organiseert men tweejaarlijks de nevenbeurzen EuroLuce (licht), Eurocucina (keukens) en SaloneUfficio (kantoormeubels). In navolging van de Interieurbiennale Kortrijk stelt de beursorganisatie sprankelende, museale neven-exposities samen (o.a. over beroemde Italiaanse ontwerpers, hotelvormgeving, fooddesign) en jong talent, geconcentreerd in de SaloneSatellite. Het enkele jaren oude, slim ontworpen beurscomplex van Massimiliano Fuksas straalt niet alleen allure uit, maar versoepelde een bezoek aan de beurs aanzienlijk. Ook de concentratie van design in enkele hallen draagt hieraan bij. Van de 24 hallen zijn vier hallen interessant voor de designprofessional. Onder de noemer I Saloni Worldwide organiseert de beurs deelbeurzen in opkomende markten, zoals Moskou. Het satellietprogramma in de stad is overstelpend. De Interni-gids registreerde dit jaar 419 officiële presentaties. Wie hier als exposant wil opvallen moet veel geld meebrengen, maar juist dit randprogramma maakt Milaan zo interessant en tot een netwerkbeurs bij uitstek. De laatste jaren nam het aantal lezingen fors toe. Handig om te netwerken, maar hinderlijk als je veel wilt zien. Wie vooraf kritisch selecteert kan binnen enkele dagen tijd veel interessants ontdekken, waaronder landenpresentaties, nieuwe materialen en ontwerpers.

IMM, Keulen

De Internationale Möbelfmesse in Keulen (242.500 m²), is na Milaan de belangrijkste meubelbeurs ter wereld. Hij vindt plaats in januari en concentreert zich van oudsher op Noord Europa. Vorig jaar waren er 1053 exposanten die 100.000 bezoekers trokken. Net als Kortrijk en Milaan presenteert ook Keulen thema-exposities. Een aantal jaren gaven steeds twee, actuele ontwerpers hun droominterieur vorm in het Ideal House. Het leverde spectaculaire installaties op, maar het onderdeel is wegbezuinigd. Om het de beursbezoeker makkelijker te maken concentreerde ook Keulen design in aparte hallen. En net als in Milaan ontstond er in Keulen een omvangrijk expositieprogramma in de binnenstad, Passagen. Het Museum für Angewandte Kunst zorgde jarenlang voor stimulerende designtentoonstellingen tijdens de beurs. Het tijdschrift Architectur & Wohnen selecteert steeds een Designer of the Year die een overzichtsexpositie mag inrichten. Door de economische crisis heeft de beurs het moeilijk. Exposanten blijven weg en de komst van Design Post Cologne, een permanente showroom van ruim dertig internationale designfirma's recht tegenover de beurs, betekende een gevoelige slag. De laatste jaren biedt het Passagen programma weinig boeiends. De beurs besteedt momenteel veel aandacht aan jonge ontwerpers, onder meer met de [d3] Design

Talents (Contest, Professionals & Schools) en experimenteerde het afgelopen jaar met Pure Design, een concentratie van woontrends en inspiratie. Fraai vormgegeven, maar nog niet overtuigend. De concurrentie tussen Milaan en Keulen is groot. Milaan verschoof de beursperiode van september naar april zodat Keulen en Milaan nu vlak na elkaar plaatsvinden en Italiaanse fabrikanten hun primeurs bewaren voor Milaan.

Interieur Biënnale, Kortrijk

De Biënnale van Kortrijk (circa 31.000 m², 100.000 bezoekers), voor het eerst gehouden in 1968, brengt vrijwel uitsluitend designmeubels en verlichting. Een streng toelatingsbeleid zorgt voor een beperkte omvang en maakt de beurs tot een verademing in beursland. Maar de organisatie, een product van de idealistisch kritische jaren zestig, ging verder dan het samenstellen van een beurs. Het nodigde beroemde ontwerpers uit als eregast, onder wie Gio Ponti, Raymond Loewy, Dieter Rams, Philippe Starck, Jean Nouvel en Konstantin Grcic die gevierd werden met overzichtsexposities. Zo reflecteert de beurs op actuele ontwikkelingen binnen het veld. Het lukt Kortrijk altijd de actualiteit op de voet te volgen: dit jaar is de interessante Japanse nieuwkomer Junya Ishigami eregast. Tegelijk besteedt de biënnale aandacht aan de Designer of the Year. Ook organiseerde de beurs al in een vroeg stadium de designcompetitie voor jonge ontwerpers, Design for Europe met een serieuze, internationale vakjury. Een bonte verzameling prototypen, waaronder interessant werk valt te ontdekken. De organisatie betreft designcritici in de coördinatie van de beurs en iedere biënnale wordt door een andere architect vormgegeven, net als de huisstijl. Ook het stadsprogramma in Kortrijk groeide aanzienlijk, maar is nooit helemaal uit de verf gekomen. Sinds 2009 kent Kortrijk het onderdeel Design at Work, gericht op innovatie en productontwikkeling. De Interieur Biënnale Kortrijk is volgens sommigen een must voor designliefhebbers, voor anderen overbodig.

Ambiente, Frankfurt

Van oudsher de grootste en belangrijkste beurs voor woonaccessoires en consumenten-goederen, waar internationale fabrikanten hun nieuwste producten presenteren. Jaarlijks zijn er twee edities, een in het voorjaar en een in de herfst. Deze laatste vindt weer in augustus plaats, zoals vroeger en trok dit jaar 2100 exposanten en 57.000 bezoekers. De Ambiente ondervond de laatste jaren grote moeilijkheden. Enerzijds door de problemen in de accessoiremarkt: er werd nauwelijks winst gemaakt en het zich weinig onderscheidende productaanbod maakte het voor inkopers en consumenten lastig kiezen. Daarnaast speelde de concurrentie van opkomende beurzen (zoals Maison & Objet Parijs). De organisatie experimenteerde met nieuwe formats, waarin lifestyle centraal stond. De beurs is thematisch ingedeeld in de sectoren 'living', 'giving' en 'dining'. Ook in Frankfurt krijgt young design alle aandacht.

100 % Design London - London Design Festival, Londen

Het evenement 100% Design London was de eerste van een nieuw type designmanifestatie dat omstreeks 1995 ontstond. Behalve design (100% Detail) toont het ook nieuwe materialen (100% Materials) en jong talent (100% Futures). De experimentele formule - een combinatie van gevestigd en nieuw talent, gericht op de interieurmarkt - kreeg internationaal veel navolging. De beurs vindt plaats in het Earls Court Exhibition Centre en wordt georganiseerd door evenementenbureau Reed Exhibitions Limited dat ook 100 % Design Shanghai organiseert en Maison & Object. 100 % Design London is inmiddels onderdeel van het London Design Festival dat sinds 2003 plaatsvindt met als co-sponsors de Arts Council en het London Development Agency. Het negen dagen durende evenement omvat meer dan 200 tentoonstellingen, gepresenteerd door 160 partners. De centrale locatie, het Victoria & Albert Museum, geeft het evenement extra cachet. Het aantal bezoekers in 2009 bedroeg 300.000.

Maison & Objet, Parijs

Deze beurs heeft een tamelijk traditioneel aanbod -veel 'décoration' en stoffen- en slechts één experimentele hal. Feitelijk biedt hij dus weinig nieuws. Toch heeft Maison & Objet de laatste jaren aan belang gewonnen, zeker publicitair. Dat kan misschien verklaard worden door het feit dat de bezoeker de stad, met haar geschiedenis, musea, galeries en warenhuizen, erbij krijgt? Er zijn twee edities, één in januari met de nadruk op meubels en één in september, waar vooral accessoires worden gepresenteerd (kerstgeschenken). De beurs wordt mede georganiseerd door het evenementenbureau Reed Exhibitions Ltd dat wereldwijd beurzen organiseert, waaronder een aantal designevents.

Abitare Il Tempo, Verona

Een regionale woonbeurs die dit jaar zijn 25ste editie beleefde. (oppervlakte 100.000 m², 600 exposanten). Boeiend aan de beurs is het aantal culturele exposities dat in het beurscomplex wordt georganiseerd: experimentele presentaties over actuele ontwikkelingen en ontwerpers met de nadruk op Italië. Deze exposities genereren veel publiciteit en stimuleren het Italiaanse culturele debat, vooral in Italië. Dit jaar was het thema 'Living Utopia', een tentoonstelling over ambacht, samengesteld door Alessandro Mendini.

DMY international design festival, Berlijn

Design Mai Youngsters is een manifestatie over jong en experimenteel design. Het evenement is niet gericht op directe verkoop en niet gekoppeld aan een meubelbeurs. Ook grote merken ontbreken. Een commissie van curatoren selecteert de deelnemers waardoor de kwaliteit avontuurlijk en bijna museaal van niveau is. Nadeel is dat de geselecteerde exposanten zelf hun ruimte moeten financieren. Na afloop van iedere editie maakt de organisatie een selectie van de beste ontwerpen die vervolgens langs zes designbeurzen en events in Azië gaat reizen. DMY heeft een dermate artistiek en conceptueel niveau dat een afgewezen industrieel ontwerper ooit verzuchtte: *'DMY ist nur basteln'*.

ICFF, New York

Een van de weinige Amerikaanse meubelbeurzen voor hedendaags design. (circa 13.500 m², 550 exposanten en 23.000 professionele bezoekers). De ICFF richt zich op detaillisten en projectontwikkelaars. Hij vindt jaarlijks plaats in het Javits Convention Center, een maand na Milaan, maar heeft in vergelijking met Milaan een veel kleiner randprogramma. Voordeel daarvan is dat interessante exposanten sneller opvallen en publiciteit genereren. Steeds meer Europese ontwerpers presenteren zich op deze beurs om een toegang tot de Amerikaanse markt te krijgen.

Tokyo Designers Week, Tokio

Dit jaar vindt de 25e editie van de Tokyo Designers Week plaats met als thema 'Living Environmental Design'. Dat thema blijkt zo breed dat het niet alleen ecologische vormgeving, maar vrijwel iedere vorm van design omvat. Er is een breed programma aan network events van lezingen, discussies, seminars en prijzen. Buitenlandse ambassades en organisaties presenteren tijdens de designweek allerhande expositieën. Een vast onderdeel is de Container Ground, een verzameling interactieve zeecontainers ingericht door ontwerpers. In dezelfde periode vindt ook de tradeshow Design Tide plaats, een platform waar ontwerpers hun werk tonen om producenten te vinden.

Inno Design Tech Expo, Hong Kong

Deze jonge designbeurs, waarvan de eerste editie plaats vond in 2005, vormt een toegang tot de Chinese markt en richt zich vooral op techniek, innovatie en design. De driedaagse manifestatie in december wordt georganiseerd door het Hong Kong Design Center en de Hong Kong Science & Technology Parks en biedt technologische bedrijven een platform om contacten te leggen met opdrachtgevers. De 340 exposanten trokken vorig jaar zo'n 30.000 bezoekers die behalve de zakelijke hallen ook de inspiratiepaviljoens over design en lifestyle

bezochten. Begeleidende seminars besteden aandacht aan branding en green technology. Ieder jaar presenteert de beurs vernieuwend design uit een gastland. Vorig jaar was dat Frankrijk, dit jaar is Japan aan de beurt

Design Indaba, Kaapstad

Deze designmanifestatie die zichzelf omschrijft als '100% local-is-lekker', biedt een breed beeld van Zuidafrikaanse creativiteit. Vrijwel alle disciplines komen aan bod, variërend van architectuur, ambacht, mode, film, interieur, grafisch design, product design, sieraden tot nieuwe media. De circa 260 exposanten worden door een team van critici, ontwerpers en curatoren streng geselecteerd. Tijdens de manifestatie in februari vindt de Design Indaba Conference plaats, waarin actuele en lokale thema's aan bod komen. De sprekers komen van over de hele wereld en worden gekozen vanwege een prikkelende visie op en de bijdragen die zij kunnen leveren aan de ontwikkelingen in Zuid Afrika.

Seoul Design Fair, Seoul

Hoogtepunt van Seoul World Design Capital 2010. De evenementen vinden plaats in tentoonstellingshallen, ontworpen door Kim Seok-Chul, Alessandro Mendini en Daniel Libeskind. En in het Dongdaemun History and Culture Park van Zaha Hadid, de eerste fase van een nieuw designdistrict dat wordt gebouwd rond Seoul's oude stadswallen. Het thema van de Seoul Design fair is 'Design for all' en richt zich op 'future technology and daily living'.

Design Miami/Basel, Basel en Miami

Parallel aan grote kunstbeurs Art Basel ontstond in 2005 een nieuw type designbeurs: de Design Miami/Basel, mede opgezet door projectontwikkelaar en kunstverzamelaar Craig Robins uit Miami. Het is een kleine beurs -zo'n 30 exposanten die evenwel tot de wereldtop behoren- die in december in Miami en in juni in Basel plaats vindt. De standhuur is pittig en designgaleries uit New York, Sjanghai, Parijs, Londen en Rotterdam brengen er vintage design en gelimiteerde oplagen autonoom design van Marc Newson, Ron Arad, Joep van Lieshout, Maarten Baas, Studio Makkink-Bey e.a. Nederland kent sinds enkele jaren Object, (zie verder in dit overzicht) een internationale beurs voor 'artdesign' op het raakvlak van kunst en design, parallel aan de Art Rotterdam. Deze beurzen liftten de afgelopen jaren mee met de hypes op de kunstmarkt en hebben het momenteel moeilijk.

NEDERLAND

Dutch Design Double, Amsterdam - Utrecht

Een nieuwe Nederlandse designmanifestatie voortgekomen uit het vroegere festival FreeDesignDom. Het festival duurt twee maanden en brengt de manifestaties Inside Design, Via Milano, de Woonbeurs en Utrecht Manifest onder één paraplu en presenteert design en mode. Het uit Portugal geïmporteerde ExperimentaDesign dat voorheen ook onderdeel vormde van dit festival, is niet langer deelnemer.

Woonbeurs, Amsterdam

Grootste Nederlandse publieksbeurs met een hoog Jan des Bouvrie/Piet Boon gehalte. Georganiseerd door Sanoma Uitgevers i.s.m. Eigen Huis & Interieur, vtwonon, More than Classic, ariadne at Home, Home and Garden die de band met hun lezers versterken, kostenneutraal. Zo'n 300 fabrikanten, projectinrichters en detaillisten geven een vrij compleet beeld van het interieuraanbod. De tijdschriften richten trendhuizen in en verstrekken interieuradvies. Een interessant onderdeel is Via Milano, een selectie van het beste Nederlandse design dat zich in het voorjaar in Milaan presenteerde. Ook de winnaar van de Woonbeurs Pin krijgt een speciale presentatie. In het Woontheater geven ontwerpers en trendwatchers lezingen. Aantal bezoekers: 80.000.

Inside Design, Amsterdam

Deze door Elle Wonen en Jacob de Baan georganiseerde manifestatie vindt – niet geheel toevallig - in dezelfde periode plaats als de Woonbeurs. Centrale locatie is het Amsterdamse Lloyd Hotel en de zogeheten Designbolwerken (Loods 6, het Cruquius-kwartier, IJm en IJburg in Amsterdam). Het accent ligt op experimentele productpresentaties van en door jonge Nederlandse ontwerpers en presentaties van (woon)fabrikanten, detaillisten en musea (CS, Zuiderzeemuseum en Textielmuseum). Aantal bezoekers: 8000.

Dutch Design Week, Eindhoven

Een negen dagen durend designfestival op meer dan 60 locaties in de stad, met als centra de Graduation Galleries van de Design Academy en het Strijp~R gebouw, de vroegere Philips keramiekkabriek. Geen gevestigde namen, maar zo'n 1500 jonge ontwerpers presenteren er zich, evenals acht Nederlandse designopleidingen. De organisatie stimuleert het leggen van contacten tussen ontwerpers en financiers, fabrikanten en auteursrechtdeskundigen. Hiertoe organiseren zij seminars, lezingen, workshops en presentaties. Verder worden de Dutch Design Awards uitgereikt, publiceert Items zijn eindexamenspecial en zijn er speciale

exposities in het Design Huis. Teneinde het niveau van het evenement te bewaken zet DDW twee curatoren in, een conceptuele en een industriële.

Utrecht Manifest, Utrecht

De overkill van designevents en de nadruk op pr-campagnes van veel beurzen en events gaat ten koste van de reflectie. Dit leidde tot nieuwe initiatieven zoals Utrecht Manifest, een bewust kleinschalige, kritische biënnale, die sociaal-maatschappelijke thema's onderzoekt. Overzichtstentoonstellingen van Maarten van Severen, presentaties door het Italiaanse 'geweten van het design' Enzo Mari en experimentele designmanifestaties behoren tot de wapenfeiten van Utrecht Manifest, waarvan in 2009 de derde editie plaats vond. Centrale locatie is de Pastoe fabriek. Dit jaar vinden er in het kader van Dutch Design Double diverse lezingen plaats over het modernisme en organiseert het Centraal Museum een grote Rietveldtentoonstelling.

Object, Rotterdam

Internationale beurs voor autonoom design, op het snijvlak tussen kunst en design. Slechts 20 nationale en internationale galleries. De beurs vindt gelijktijdig met Art Rotterdam plaats, maar de beoogde synergie komt niet altijd tot stand omdat je als bezoeker tijd tekort komt als je beide beurzen wilt bezoeken. In Eindhoven vindt tijdens de Dutch Design Week een beurs plaats die zich richt op ambachtelijk design: 'Meesterlijk' een beurs voor design en ambacht. (eerste editie 2009). De doelgroep van deze beurs is vergelijkbaar met Object.

Overzicht opgesteld ter gelegenheid van Vlagplantsessie "The Shows Must Go On" door Designplatform Rotterdam op 25 oktober 2010 op locatie van de Dutch Design Week 2010 te Eindhoven. Auteur Peter van Kester, Haarlem.